

Приходьков Михайло Володимирович,

аспірант науково-дослідної лабораторії із проблем запобігання кримінальним правопорушенням факультету № 3

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-9166-6001>

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ ВИКОНАННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ

У статті розглядається Національна поліція України як ключовий суб'єкт реалізації правоохоронної функції держави. Проаналізовано правовий статус, завдання та повноваження поліції в контексті забезпечення громадського порядку, захисту прав і свобод громадян. Доводиться, що Національна поліція України є ключовим елементом у системі забезпечення правоохоронної функції держави, відіграє важливу роль у підтриманні громадського порядку, захисті прав і свобод громадян, протидії злочинності та гарантуванні національної безпеки.

Ключові слова: Національна поліція України, правоохоронна функція, безпека, правопорядок.

Постановка проблеми. Існування будь-якої держави забезпечується розгалуженим апаратом, який становлять органи влади різної компетенції, рівня, розміру, а також службові особи, які в них працюють. Кожне офіційне відомство провадить діяльність у суворо відведеному напрямі. Дані напрями визначаються функціями, які держава виконує та які розчиняються в її правовій системі [1, с. 47].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Національна поліція України як суб'єкт виконання правоохоронної функції держави була предметом наукових досліджень Н. Б. Арабаджи, О. М. Бандурка, Я. В. Колесник, Р. М. Савчук, Д. В. Швець та інших провідних науковців. Однак низка аспектів досліджуваної проблеми потребує додаткового опрацювання.

Метою статті є визначення Національної поліції України як суб'єкта виконання правоохоронної функції держави.

Виклад основного матеріалу. Однією з головних функцій держави є правоохоронна функція, яка реалізується через роботу органів законодавчої, виконавчої та судової гілок влади. Загалом законодавча влада виконує роль створення правової основи, яка орієнтує суб'єктів правовідносин і визначає їхній правовий статус. Окрім цього, ця гілка влади формує структуру правоохоронних органів, основною метою яких є виконання правоохоронної функції як фундаментального завдання. Судова гілка влади забезпечує відновлення порушених прав, виступає дієвим механізмом впливу та захисту від незаконних рішень, дій чи бездіяльності виконавчої влади. Виконання і управління правоохоронною діяльністю безпосередньо забезпечують органи виконавчої влади та суб'єкти публічного адміністрування, які володіють найширшими повноваженнями щодо охорони порядку й дотримання законності [2, с. 442].

Дотримання встановлених законом принципів є обов'язковою умовою для роботи поліції. Уся діяльність з реалізації правоохоронної функції держави, яка є ключовою для поліції, має базуватися саме на цих принципах. О. М. Бандурка зазначав, що принципи – це вихідні, основні правила, керівні настанови, норми діяльності для впровадження системи, управління загальними процесами [3, с. 32]. На думку науковця, принципи мають ґрунтуватися на об'єктивних законах, закономірностях, виявлених у процесі управлінської діяльності. Отже, під принципами здійснення правоохоронної функції поліцією можна розуміти ті основоположні ідеї, що відображають закономірності, які відбуваються в суспільних відносинах

і пов'язані із забезпеченням належного стану правопорядку. Д. В. Швець [4, с. 14] зазначає, що правоохоронна функція держави – це комплексний напрям діяльності держави, який об'єднує низку заходів (примусових також), заснованих на принципах справедливості й ефективності, що спрямовані на безконфліктну реалізацію прав, свобод і законних інтересів людини та громадянина, забезпечення соціальної злагоди, недопущення індивідуальних, колективних і масових порушень законності та правопорядку. Рівень довіри населення, відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» [5], є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції. Виходячи із цього, значно підвищуються вимоги до сучасного поліцейського [6, с. 156].

Правоохоронні функції – це основні напрями впливу на будь-які випадки порушення прав і законних інтересів фізичних заходів в установленій законом формі [7]. На думку В. Ю. Терехова, правоохоронна функція – це комплексний напрям державної політики, за допомогою якого досягається охорона прав, свобод та інтересів людини і громадянина, забезпечення законності, конституційного ладу, правопорядку та безпечного існування суспільства, його елементів [8, с. 92].

Реалізація правоохоронної функції неможлива без існування надійної правоохоронної системи, бо саме на неї покладається основний тягар щодо забезпечення захисту прав, свобод і законних інтересів населення і суспільства загалом [9, с. 39].

Правоохоронна функція є невід'ємним складником державної влади. Правоохоронні органи, що представляють спеціально уповноважені установи держави, здійснюють професійну та безперервну діяльність із захисту основ конституційного ладу, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян, підтримання законності та правопорядку. Ці структури уособлюють присутність держави в повсякденному житті, демонструють її здатність втрутитися і надати необхідний захист. Вони відображають монополію держави на застосування примусу, яка є ключовим елементом забезпечення дієвості правової системи. На думку О. І. Безпалової, правоохоронна функція держави полягає в реалізації її діяльності через систему уповноважених органів державної влади (переважно правоохоронних структур), органів місцевого самоврядування та представників громадськості. Ці суб'єкти, діючи суто в межах законодавчо встановлених повноважень, застосо-

вують юридичні заходи впливу, включно із примусовими, для утвердження законності та забезпечення правопорядку [10, с. 11; 11, с. 420]. Правоохоронна функція належить до ключових функцій держави, адже рівень її ефективного виконання безпосередньо впливає на стабільність державного устрою та перспективи розвитку. Орієнтованість держави на правоохоронну діяльність свідчить про підтримання балансу між правами та свободами громадян і державними інтересами. Отже, виділення правоохоронної функції як однієї з основних не передбачає її ізолюваного виконання, оскільки всі державні функції перебувають у тісному взаємозв'язку [11, с. 420].

О. Л. Соколенко правоохоронну функцію держави визначає як комплексний цілісний пріоритетний напрям державної політики, спрямований на забезпечення відповідно до засад верховенства права та пріоритету прав людини охорони права та правовідносин, а також захисту основ конституційного ладу, зокрема і прав, свобод і законних інтересів людини та громадянина, законності та правопорядку [12, с. 851]. На відміну від О. Л. Соколенка, В. М. Харченко визначає, що правоохоронна функція держави як об'єкт адміністративно-правового забезпечення – це суспільні відносини, які формуються та розвиваються у процесі здійснення державою (переважно в особі її органів) діяльності, пов'язаної із забезпеченням прав, свобод, інтересів людини та громадянина, а також конституційного ладу, зміцненням правопорядку, протидією злочинності, застосуванням спеціальних засобів і заходів, зокрема і примусового характеру, що гарантує існування держави та розвиток різноманітних сфер суспільного життя, забезпечує прогресивну динаміку суспільства, за допомогою адміністративно-правових норм [13, с. 276].

Становлення України як демократичної, соціальної та правової держави значною мірою залежить від стабільності суспільних відносин, захисту прав, свобод та інтересів громадян. Це передбачає ефективне функціонування правоохоронних органів, зокрема Національної поліції. Виконання державою свого обов'язку щодо гарантування прав і свобод людини вимагає глибокого реформування правоохоронної системи. У 2015 р., з ухваленням Закону України «Про Національну поліцію», був створений принципово новий центральний орган виконавчої влади, завданням якого є служіння суспільству: захист прав і свобод громадян, протидія злочинності, а також гарантування громадської безпеки і порядку – Національна поліція України. Реформи були спрямовані на формування демілітаризованого та деполітизованого державного органу із сервісними функціями, побудову ефективної системи взаємодії з населенням на засадах прозорості, взаємної відповідальності та партнерства [14, с. 3].

На рівні центральних органів виконавчої влади одним із ключових відомств, яке безпосередньо реалізує правоохоронну функцію держави, є Міністерство внутрішніх справ України. Це відомство виступає провідним органом у системі центральних органів виконавчої влади, відповідальним за формування державної політики в таких сферах: забезпечення охорони прав і свобод громадян; захист державного кордону; цивільний захист і захист населення та територій від надзвичайних ситуацій, а також запобігання їх виникненню; міграційні питання, що включають імміграцію, еміграцію, протидію нелегальній міграції, питання громадянства, реєстрації фізичних осіб, роботу з біженцями й іншими категоріями мігрантів, визначеними законодавством [10, с. 11].

У сучасній Україні основним складником системи Міністерства внутрішніх справ є Національна поліція України. Національна поліція України – це централь-

ний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки й порядку [5]. Виходячи з визначення цього органу, можна впевнено стверджувати, що саме суспільство передусім зацікавлене в належному функціонуванні поліції як ефективного правоохоронного органу в державі. Окрім того, саме з мети випливають завдання та функції конкретного органу, що є базовим чинником формування його структури. Залежно від мети, з якою створюється система, визначається загальна спрямованість організаційної структури управління [15, с. 181; 16, с. 83].

Національна поліція України виступає центральним органом виконавчої влади, що слугує суспільству, забезпечує захист прав і свобод громадян, протидію злочинності, підтримання громадського порядку та безпеки. Цей орган виконує ключові завдання, пов'язані з додержанням публічного порядку, охороною прав і свобод людини, захистом інтересів суспільства та держави, а також боротьбою зі злочинністю. Отже, діяльність Національної поліції є формою реалізації правоохоронної функції держави й охоплює специфічний вид державної діяльності – правоохоронну. Здійснення цих функцій відбувається в межах та за процедурою, визначеними чинним законодавством України [17, с. 31].

Основними завданнями поліції, відповідно до ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію» та ст. 3 постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Національну поліцію» від 28 жовтня 2015 р. № 877, є надання поліцейських послуг у сферах: 1) гарантування публічної безпеки й порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг із допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги; 5) внесення на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозицій щодо забезпечення формування державної політики в зазначених сферах [18, с. 42].

Варто зауважити, що основним завданням поліції є гарантування публічної безпеки та порядку, захист прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави. Ефективність виконання цих завдань великою мірою залежить від чіткого окреслення функцій і повноважень цього органу. Визначаючи поліцію як ключовий елемент у реалізації правоохоронної функції, держава наділила її низкою спеціальних засобів із примусовим та превентивним характером. Саме застосування поліцейських заходів становить значну частину діяльності поліцейських і потребує детального регламентування механізму їх запровадження. Особливу увагу варто приділити саме превентивним заходам, адже рівень їхньої розробленості безпосередньо впливає на кількість правопорушень у різних сферах суспільного життя. Проте неналежне законодавче визначення функцій поліції та наявні суперечності в нормативно-правовій базі створюють труднощі й неузгодженість у роботі її структурних підрозділів [16, с. 87].

Правоохоронна діяльність спрямована на охорону та захист правових норм через застосування юридичних заходів впливу стосовно правопорушників. У процесі такої діяльності забезпечується законне право примусового виконання прав громадян і усунення перешкод для їхньої реалізації [19, с. 91, 188]. Правоохоронна діяльність полягає в контролі за виконанням нормативно-правових розпоряджень як загального, так і індивідуального характеру, створенні умов, які сприяють законній поведінці, а також у застосуванні юридичних санкцій до осіб, що допустили

правопорушення [20, с. 34]. Діяльність Національної поліції України повинна не лише зосереджуватися на дотриманні нормативно-правових актів і актів індивідуального характеру, але й включати контрольні функції в цій сфері. Це означає виявлення правопорушень, осіб, які їх учинили, та притягнення їх до юридичної відповідальності. Важливим аспектом є також створення умов для суспільства й окремих громадян, що стимулюють правомірну поведінку та зменшують потенційні загрози ефективному функціонуванню правоохоронної сфери. Особливо наголошується на профілактичній функції, яку повинні виконувати органи Національної поліції України (далі – НПУ) для покращення криміногенної ситуації у країні, забезпечення громадян і підтримки правопорядку як на державному рівні, так і в окремих регіонах [21, с. 18].

Виконання правоохоронної функції, як і власне будь-якої іншої діяльності поліції, має будуватись на сукупності вихідних засад, ключових ідей, дотримання яких має велике значення для забезпечення ефективного функціонування поліції в нашій країні. Саме правоохоронна функція, відповідно до Закону України «Про Національну поліцію», є ключовою. Але практика показує, що натеper наявна низка практичних і теоретичних проблем, пов'язаних із реалізацією правоохоронної функції держави органами НПУ [22, с. 1].

Зазначимо, що роль і практичне призначення Національної поліції України у процесі реалізації правоохоронної функції держави важливі, адже поліція, як частина державного апарату, діє з метою виконання завдань і функцій держави: гарантування особистої безпеки громадян, захист їхніх основоположних прав, свобод та інтересів; захист інтересів суспільства та держави, які знаходять своє вираження в їхніх матеріальних і духовних цінностях; запобігання правопорушенням і припинення таких; охорона й забезпечення публічного порядку; виявлення і розкриття злочинів, розшук злочинців, забезпечення дорожнього руху тощо [23, с. 216].

К. Л. Бугайчук, розглядаючи Національну поліцію України як суб'єкта реалізації саме правоохоронної функції держави, зазначає, що НПУ виконує правоохоронну функцію держави в особливій, притаманній їй формі в межах та порядку, визначених чинним законодавством України. Реалізація правоохоронної функції держави Національною поліцією України здійснюється за трьома основними напрямками: правотворчим, виконавчо-розпорядчим і практично-правоохоронним [24, с. 30].

Законодавець, згідно із Законом України «Про Національну поліцію», уповноважив останню виконувати профілактичну, адміністративну, оперативно-розшукову, кримінально-процесуальну, виконавчу, охоронну функції. Отже, необхідно встановити, яка з перелічених у спеціальному Законі функцій поліції відповідає саме за запобігання пра-

вопорушенню, на чому, на нашу думку, має бути побудована вся діяльність поліції в демократичній державі, тому передусім приділимо увагу поняттю «функція поліції», щоб правильно визначити, у чому полягає її сутність для поліції саме демократичної держави [18, с. 42–43].

Як зазначає Н. Б. Арабаджи, Національна поліція України реалізує правоохоронну функцію держави в особливій, притаманній їй формі в межах та порядку, визначених чинним законодавством України. А саме: реалізація правоохоронної функції держави Національною поліцією України здійснюється за трьома основними напрямками: правотворчим, виконавчо-розпорядчим і практично-правоохоронним. У рамках правотворчого напрямку поліція може створювати відповідні правові норми, що втілюються в нормативні акти, які є підставою для виникнення, зміни або припинення правовідносин. Зокрема, керівник поліції вносить на розгляд міністра внутрішніх справ України пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у сфері публічної безпеки та порядку, охорони та захисту прав і свобод людини, а також інтересів суспільства й держави, протидії злочинності, надання поліцейських послуг; підписує накази поліції; скасовує повністю чи в окремі частині акти територіальних органів поліції; у межах повноважень надає доручення, обов'язкові для виконання поліцейськими, державними службовцями та працівниками поліції; затверджує положення про самостійні структурні підрозділи апарату поліції. Окрім того, за поліцією закріплені повноваження видавати, відповідно до закону, дозволи на рух окремих категорій транспортних засобів, видавати та погоджувати дозвільні документи у сфері безпеки дорожнього руху [10, с. 12–13].

Висновки. Отже, Національна поліція України є ключовим елементом у системі забезпечення правоохоронної функції держави, відіграє важливу роль у підтриманні громадського порядку, захисті прав і свобод громадян, протидії злочинності та гарантуванні національної безпеки. Її діяльність базується на принципах законності, прозорості, відкритості та поваги до прав людини, що утверджує основи демократичної правової держави. Дослідження правового статусу та функціональних обов'язків Національної поліції підкреслює її багатогранну функцію в реалізації державної політики у сфері правопорядку. Однак ефективність виконання цих завдань безпосередньо залежить від належної нормативно-правової бази, професійної підготовки персоналу та рівня довіри громадян. Для подальшого вдосконалення діяльності Національної поліції необхідний комплексний підхід, який має включати як законодавчі ініціативи, так і структурно-організаційні реформи. Ці заходи мають бути спрямовані на підвищення ефективності, прозорості та підзвітності поліцейських органів перед суспільством.

Список використаних джерел

1. Колесник Я. В. Суб'єкти реалізації правоохоронної функції держави та місце серед них органів Національної поліції України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 1 (16). Т. 5. Ч. 2. С. 47–50.
2. Савчук Р. М. Функції правоохоронних органів як структурний елемент їх адміністративно-правового статусу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 441–444.
3. Бандурка О. М. Управління в органах внутрішніх справ України. Харків : Ун-т внутр. справ, 1998. 480 с.
4. Швець Д. В. Захист прав і свобод людини та громадянина – пріоритет діяльності Національної поліції України. *Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми* : тези доповідей Круглого столу, м. Харків, 27 жовтня 2017 р. / МВС України, Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2017. С. 13–15.
5. Про Національну поліцію України : Закон України від 2 липня 2015 р. № 580–VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № № 40–41. Ст. 379.
6. Євдокіменко С. А. Проблемні питання системи Національної поліції України, її правоохоронна функція. *Право.ua*. 2020. № 2. С. 154–158.

7. Капітонова Н. В. Функції правоохоронних органів : збірники наукових праць, матеріали конференцій (семінарів, круглих столів). 2016. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/14732/1/%d0%9a%d0%b0%d1%84%d0%b5%d0%b4%d1%80%d0%b0%20%d1%82%d0%b5%d0%be%d1%80%d1%96%d1%8f%20%d0%b4%d0%b5%d1%80%d0%b6%d0%b0%d0%b2%d0%b8%20%d1%82%d0%b0%20%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%b0%20%2802.06.2016%29_p166-168.pdf.
8. Терехов В. Ю. Сучасні аспекти теоретико-правового забезпечення реалізації правоохоронної функції держави. *Наукові записки*. Серія «Право». 2021. Вип. 11. С. 91–96.
9. Васильєва В. І., Невзоров І. Л. Поняття та сутність правоохоронної функції держави. *Пріоритетні напрями діяльності Національної поліції України*. Харків, 2018. С. 38–41.
10. Арабаджі Н. Б. Правоохоронна функція Національної поліції. *Актуальні проблеми політики*. 2022. Вип. 70. С. 10–15.
11. Безпалова О. І. Адміністративно-правовий механізм реалізації правоохоронної функції держави. Харків : Ніка Нова, 2014. 544 с.
12. Соколенко О. Л. Поняття та ознаки правоохоронної функції держави як основи правоохоронної діяльності. *Форум права*. 2012. № 4. С. 847–852.
13. Харченко В. М. Правоохоронна функція держави як об'єкт адміністративно-правового забезпечення. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Вип. 6. Т. 4. С. 271–278.
14. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України : навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни «Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України» (галузь знань 26 «Цивільна безпека», другий (магістерський) рівень, спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність») для студентів І курсу магістратури заочної форми навчання / Н. М. Бакаєнова, А. В. Кубасенко, О. Г. Свида. Одеса : Фенікс, 2020. 218 с.
15. Плішкін В. М. Теорія управління органами внутрішніх справ : підручник / за ред. Ю. Ф. Кравченка. Київ : Національна академія внутрішніх справ України, 1999. 281 с.
16. Будь О. А. Поліцейські заходи в системі засобів реалізації правоохоронної функції поліції. *Право і суспільство*. 2018. № 6. Ч. 2. С. 82–88.
17. Бугайчук К. Л. Національна поліція України як суб'єкт реалізації правоохоронної функції держави. *Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми* : тези доповідей Круглого столу, м. Харків, 27 жовтня 2017 р. / МВС України, Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2017. С. 30–33.
18. Улинець В. І. Функції поліції сучасної демократичної держави: сутність та класифікація. *Аналітично-порівняльне правознавство* : електронне наукове видання. 2024. № 4. С. 40–44.
19. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник. Харків, 2000.
20. Гусаров С. М. Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів внутрішніх справ України : навчальний посібник. Харків : Ніка Нова, 2011. 360 с.
21. Адміністративна діяльність органів поліції України: Академічний курс : підручник / за заг. ред. П. А. Трачука. Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2024. 316 с.
22. Колесник Я. В. Принципи реалізації правоохоронної функції держави органами Національної поліції України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 2.00.07. Київ, 2020. 18 с.
23. Цебинога В. Ю. Роль Національної поліції України у процесі реалізації правоохоронної функції держави. *Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми* : тези доповідей Круглого столу, м. Харків, 27 жовтня 2017 р. / МВС України, Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2017. С. 215–216.
24. Бугайчук К. Л. Національна поліція України як суб'єкт реалізації правоохоронної функції держави. *Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми* : тези доповідей Круглого столу, м. Харків, 27 жовтня 2017 р. / МВС України, Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2017. С. 30–33.

References

1. Kolesnyk, Ya. V. (2017). Subiekty realizatsii pravookhoronnoi funktsii derzhavy ta mistse sered nykh orhaniv Natsionalnoi politzii Ukrainy [Subjects of the implementation of the law enforcement function of the state and the place among them of the bodies of the National Police of Ukraine]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk*. Vyp. 1 (16). T. 5, Ch. 2. S. 47–50 [in Ukrainian].
2. Savchuk, R. M. (2024). Funktsii pravookhoronnykh orhaniv yak strukturnyi element yikh administratyvno-pravovoho statusu [Functions of law enforcement agencies as a structural element of their administrative and legal status]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*. № 1. S. 441–444 [in Ukrainian].
3. Bandurka, O. M. (1998). Upravlinnia v orhanakh vnutrishnikh sprav Ukrainy [Management in the internal affairs bodies of Ukraine]. Kharkiv: Un-t vnutr. sprav [in Ukrainian].
4. Shvets, D. V. (2017). Zakhyst prav i svobod liudyny ta hromadianyna – priorytet diialnosti Natsionalnoi politzii Ukrainy [Protection of human and civil rights and freedoms is a priority of the National Police of Ukraine]. *Pravookhoronna funktsiia derzhavy: teoretyko-metodolohichni ta istoryko-pravovi problemy: tezy dop. Kruhloho stolu*, m. Kharkiv, 27 zhovt. 2017 r. / MVS Ukrainy, Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav. Kharkiv, S. 13–15 [in Ukrainian].
5. Pro Natsionalnu politsiu Ukrainy [About the National Police of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 2 lypnia 2015 r. № 580–VIII (2015). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. № № 40–41. St. 379 [in Ukrainian].
6. Yevdokimenko, S. A. (2020). Problemni pytannia systemy Natsionalnoi politzii Ukrainy, yii pravookhoronna funktsiia [Problematic issues of the National Police of Ukraine system, its law enforcement function]. *Pravo.ua*. № 2. S. 154–158 [in Ukrainian].
7. Kapitonova, N. V. Funktsii pravookhoronnykh orhaniv [Functions of law enforcement agencies]: Zbirnyky naukovykh prats (materialy konferentsii, seminariv, kruhlykh stoliv). 2016. Retrieved from: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/14732/1/%d0%9a%d0%b0%d1%84%d0%b5%d0%b4%d1%80%d0%b0%20%d1%82%d0%b5%d0%be%d1%80%d1%96%d1%8f%20%d0%b4%d0%b5%d1%80%d0%b6%d0%b0%d0%b2%d0%b8%20%d1%82%d0%b0%20%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%b0%20%2802.06.2016%29_p166-168.pdf [in Ukrainian].
8. Terekhov, V. Iu. (2021). Suchasni aspekty teoretyko-pravovoho zabezpechennia realizatsii pravookhoronnoi funktsii derzhavy [Modern aspects of theoretical and legal support for the implementation of the law enforcement function of the state]. *Naukovi zapysky. Seriya "Pravo"*. Vyp. 11. S. 91–96 [in Ukrainian].

9. Vasyliieva, V. I., Nevzorov, I. L. Poniattia ta sutnist pravookhoronnoi funktsii derzhavy [The concept and essence of the law enforcement function of the state]. *Priorytetni napriamy diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy*. Kharkiv, S. 38–41 [in Ukrainian].
10. Arabadzhyy, N. B. (2022). Pravookhoronna funktsiia Natsionalnoi politsii [Law enforcement function of the National Police]. *Aktualni problemy polityky*. Vyp. 70. S. 10–15 [in Ukrainian].
11. Bezpalova, O. I. (2014). Administratyvno-pravovyi mekhanizm realizatsii pravookhoronnoi funktsii derzhavy [Administrative and legal mechanism for implementing the law enforcement function of the state]. Kharkiv: Nika Nova [in Ukrainian].
12. Sokolenko, O. L. (2012). Poniattia ta oznaky pravookhoronnoi funktsii derzhavy yak osnovy pravookhoronnoi diialnosti [The concept and characteristics of the law enforcement function of the state as the basis of law enforcement activities]. *Forum prava*. № 4. S. 847–852 [in Ukrainian].
13. Kharchenko, V. M. (2017). Pravookhoronna funktsiia derzhavy yak obiekt administratyvno-pravovoho zabezpechennia [The law enforcement function of the state as an object of administrative and legal support]. *Naukovyi visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava*. Vyp. 6. T. 4. S. 271–278 [in Ukrainian].
14. Orhanizatsiia pravookhoronnoi diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy [Organization of law enforcement activities of the National Police of Ukraine]: navch.-metod. posib. z navchalnoi dystsipliny “Orhanizatsiia pravookhoronnoi diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy” (haluz znan 26 “Tsyvilna bezpeka”, druhyi (mahisterskyi) riven, spetsialnist 262 “Pravookhoronna diialnist”) dlia studentiv I kursu mahistratury zaochnoi formy navchannia / N. M. Bakaianova, A. V. Kubaienko, O. H. Svyda (2020). Odesa: Feniks [in Ukrainian].
15. Plishkin, V. M. (1999). Teoriia upravlinnia orhanamy vnutrishnikh sprav [Theory of management of internal affairs bodies]: pidruchnyk / za red. Yu. F. Kravchenka. Kyiv: Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav Ukrainy [in Ukrainian].
16. Bud, O. A. (2018). Politseiski zakhody v systemi zasobiv realizatsii pravookhoronnoi funktsii politsii [Police measures in the system of means of implementing the law enforcement function of the police]. *Pravo i suspilstvo*. № 6, Ch. 2. S. 82–88 [in Ukrainian].
17. Buhaichuk, K. L. (2017). Natsionalna politsiia Ukrainy yak subiekt realizatsii pravookhoronnoi funktsii derzhavy [The National Police of Ukraine as a subject of the implementation of the law enforcement function of the state]. *Pravookhoronna funktsiia derzhavy: teoretykometodolohichni ta istoryko-pravovi problemy: tezy dop. Kruhloho stolu*, m. Kharkiv, 27 zhovt. 2017 r. / MVS Ukrainy, Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav. Kharkiv, S. 30–33 [in Ukrainian].
18. Ulynets, V. I. (2024). Funktsii politsii suchasnoi demokratychnoi derzhavy: sutnist ta klasyfikatsiia [Police functions of a modern democratic state: essence and classification]. *Elektronne naukovye vydannia “Analitychno-porivnialne pravoznavstvo”*. № 4. S. 40–44 [in Ukrainian].
19. Skakun, O. F. (2000). Teoriia derzhavy i prava [Theory of State and Law]: pidruchnyk. Kharkiv [in Ukrainian].
20. Husarov, S. M. (2011). *Administratyvno-yurysdyktsiina diialnist orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrainy [Administrative and jurisdictional activities of the internal affairs bodies of Ukraine]*: navch. posib. Kharkiv: Nika Nova [in Ukrainian].
21. Administratyvna diialnist orhaniv politsii Ukrainy (2024). [Administrative activities of the police of Ukraine]: Akademichnyi kurs: pidruchnyk / za zah. red. P. A. Trachuka. Uzhhorod: TOV “RIK-U” [in Ukrainian].
22. Kolesnyk, Ya. V. (2020). Pryntsypy realizatsii pravookhoronnoi funktsii derzhavy orhanamy Natsionalnoi politsii Ukrainy [Principles of implementation of the law enforcement function of the state by the bodies of the National Police of Ukraine]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
23. Tsebynoha, V. Iu. (2017). Rol Natsionalnoi politsii Ukrainy u protsesi realizatsii pravookhoronnoi funktsii derzhavy [The role of the National Police of Ukraine in the implementation of the law enforcement function of the state]. *Pravookhoronna funktsiia derzhavy: teoretyko-metodolohichni ta istoryko-pravovi problemy: tezy dop. Kruhloho stolu*, m. Kharkiv, 27 zhovt. 2017 r. / MVS Ukrainy, Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav. Kharkiv, S. 215–216 [in Ukrainian].
24. Buhaichuk, K. L. (2017). Natsionalna politsiia Ukrainy yak subiekt realizatsii pravookhoronnoi funktsii derzhavy [The National Police of Ukraine as a subject of the implementation of the law enforcement function of the state]. *Pravookhoronna funktsiia derzhavy: teoretyko-metodolohichni ta istoryko-pravovi problemy: tezy dop. Kruhloho stolu*, m. Kharkiv, 27 zhovt. 2017 r. / MVS Ukrainy, Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav. Kharkiv, S. 30–33 [in Ukrainian].

Prykhodkov Mykhailo,

Postgraduate Student at the Research Laboratory on Problems of Criminal Offense Prevention of the Faculty № 3

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-9166-6001>

NATIONAL POLICE OF UKRAINE AS AN ENTITY PERFORMING THE LAW ENFORCEMENT FUNCTION OF THE STATE

The article considers the National Police of Ukraine as a key subject of the implementation of the law enforcement function of the state. The legal status, tasks and powers of the police in the context of ensuring public order, protecting the rights and freedoms of citizens are analyzed. It is proved that the National Police of Ukraine is a key element in the system of ensuring the law enforcement function of the state, playing an important role in maintaining public order, protecting the rights and freedoms of citizens, combating crime and guaranteeing national security. Its activities are based on the principles of legality, transparency, openness and respect for human rights, which confirms the foundations of a democratic state based on the rule of law. The study of the legal status and functional responsibilities of the National Police emphasizes its multifaceted function in the implementation of state policy in the field of law and order. However, the effectiveness of the implementation of these tasks directly depends on the proper regulatory framework, professional training of personnel and the level of trust of citizens. Thus, for further improvement of the activities of the National Police, a comprehensive approach is necessary, which should include both legislative initiatives and structural and organizational reforms. These measures should be aimed at increasing the efficiency, transparency and accountability of police agencies to society.

Key words: National Police of Ukraine, law enforcement function, security, law and order.